

Plán Komunitného centra Kuklov

V zmysle Prílohy č. 2 k zákonu č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách v znení neskorších predpisov Štandardov kvality poskytovanej sociálnej služby¹ a Modelu komunitnej práce v komunitných centrách schváleného MPSVR SR.

Obec Kuklov

Spracovala:

Odborná garantka KC: Mgr. Viera Mikulová

Komunitný pracovník KC: Bc. Mária Fačkovcová

Pracovník komunitného centra: Jana Mihálová

Obsah

1. História lokality	1
2. Mapovanie potrieb	1
3. Výsledky Mapovania potrieb	2
3.1 Demografia.....	2
3.2 Fyzická infraštruktúra.....	3
3.3 Inštitúcie	5
3.4 Neformálna sociálna štruktúra	5
3.5 Informácie o životnom štýle.....	5
3.6 Potreby, problémy, sny.....	6
3.7 Ciele a úlohy komunitného centra.....	7
3.8. Doplníte, čo vám chýba.....	8
4. Akčný plán	8
4.1. Monitorovanie plnenia cieľov	10
5. Záver.....	11
6. Použitá literatúra.....	11

1. História obce

Obec Kuklov patrí medzi menšie obce v Senickom okrese priemerne so 702 obyvateľmi, svojím významom sa však radí medzi popredné. Jednak svojou históriou, no najmä ciest – „Jantárovej“ a neskôr „Českej“, najstaršie osídlenie siaha až do doby kamennej. Na obživu slúžil rybolov a lov divých zvierat. Vtedajšia osada sa nachádzala smerom na Borský Jur. Na tých miestach, ktoré v chotári nazývame „Kostelík“. Ten, ktorý sa spomína v štatútoch ostrihomskej kapituly z r. 1397. Uvádza sa i rok 1394 pod menom Kyklew. Je to v zozname obcí, ktoré patrili pod hrad Ostriž. Obec sa spomína i prvýkrát v r. 1373 ako zastávka na starej obchodnej ceste do Bratislavy. Kuklov patrila najprv grófom zo Sv. Jura a Pezinka, po Matúšovi Čákovi celé Záhorie pripadlo Štiborovi. V 14. storočí časť Kuklov pripadla hradu Ostriž, ktorý bol pod správou Petra a Juraja Nehéza. Od r. 1505 dal Vladislav II. hrad Ostriž Imrichovi a Martinovi Czoborovi. Czoborovci sa postupne stali pánmi celého Šaštínskeho panstva, pod ktoré patrila i Kuklov, ktorý bol v ich vlastníctve od uvedeného roku 1505 až do roku 1749. Od r. 1749 sa stáva majiteľom Holíčskošaštínskeho panstva cisárska rodina: Mária Terézia a František Lotrinský. V minulosti bolo v obci rozvinuté hlavne tkáčstvo a valchy.

2. Mapovanie potrieb

Všeobecným cieľom mapovania je získať z relevantných zdrojov (ktorými sú najmä obyvatelia komunity, informácie o potrebách, problémoch a návrhoch na ich riešenia, podnetoch týkajúcich sa obce a života v nich, požiadavkách na komunitné centrum.

Na mapovanie sme použili:

- **dotazník**
- **pozorovanie**
- **rozhovor**
- **klopanie na dvere**

Mapovanie sa vykonávalo v mesiacoch január až marec 2024 všetkými uvedenými metódami. Dotazníkom sme oslovili 114 respondentov z toho, 38 mužov a 76 žien. Otázky sme volili uzavreté, otvorené alebo s viacerými možnosťami na výber. Dotazníky sme s oslovenými

respondentami vyplňali osobne, prípadne za využili služby dobrovoľníčky. Pozorovanie sme zvolili pri rozhovore najmä v rómskej osade, tu sme tak isto využili i metódu klopania na dvere.

Z oslovených 114 respondentov bolo 29 starobných dôchodcov, 6 mamičiek na materskej dovolenke, 4 invalidní dôchodcovia, 2 evidovaní na úrade práce, 15 boli aktívne zamestnaní a ostatní pracovali tzv. na čierno, bez evidencie na úrade práce, prevažne využívali sezónne práce v poľnohospodárstve v Čechách alebo v Rakúsku.

3. Výsledky Mapovania potrieb

3.1 Demografické údaje

Obec sa rozprestiera v severozápadnej časti Záhorskej nížiny, v nadmorskej výške od 158 do 187 m. n. m. . Samotná obec sa nachádza v nadmorskej výške 162 m. n. m . Kataster má rozlohu 1870 ha a nachádza na terase a nive rieky Myjava. Obec patrí do okresu Senica.

Počet obyvateľov :

počet obyvateľov k 31.12.2023 je 770.

Vývoj počtu obyvateľov v obci v rokoch 2015-2023

roky	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
k 31.12.	784	780	777	781	787	775	789	749	770
muži	409	414	415	417	416	416	400	371	364
ženy	375	366	362	364	371	359	356	418	406

Zdroj: OcU Kuklov

Národnostná štruktúra: slovenská štruktúra obyvateľstva podľa náboženského významu: 83,14 % rímskokatolícke vierovyznanie, 1,26 % gréckokatolícka cirkev na Slovensku, 10,39 % obyv.

Štruktúra obyvateľstva podľa národnosti

národnosť	Počet	Podiel (%)
slovenská	768	97,34
maďarská	2	0,25
rómska	2	0,25

rusínska	1	0,13
ukrajinská	1	0,14
česká	2	0,25
ostatné	2	0,25
nezistené	11	1,39
spolu	789	100,00

Zdroj: ŠÚ SR-SOBD 2021

Z celkového počtu obyvateľov je 292 Rómov, čo je asi 28 % z celkového počtu obyvateľov.

3.2 Fyzická infraštruktúra

Obec sa rozprestiera v severozápadnej časti Záhorskej nížiny, v nadmorskej výške od 158 do 187 m. n. m. Samotná obec sa nachádza v nadmorskej výške 162 m. n. m. Kataster má rozlohu 1870 ha a nachádza na terase a nive rieky Myjava. Obec patrí do okresu Senica. Tento okres spadá pod Trnavský kraj i VÚC. V minulosti patrila do Bratislavskej župy, okres Malacky do r. 1960. Vzdialenosť okresného mesta je 25 km, najbližšími mestami sú však susedné mestá Šaštín Stráže a Gbely.

Obec Kuklov má 334 budov so súpisným číslom, 770 obyvateľov, z toho je odhadom 292 rómskeho etnika. Viacerí Rómovia bývajú v spoločných dvoroch, mnohí bez vody, čerpajú ju z obecných studní.

Kuklov má rómsku osadu, ktorá sa skladá z dvoch častí – starej, reprezentovanej chatrčami, a novej, kde sú nájomné byty nižšieho štandardu. V roku 2023 obec vybudovala prívod vody do rómskej osady.

Obec Kuklov má všetky inžinierske siete okrem kanalizácie. Väčšina Rómov kúri tuhým palivom.

Vývoz komunálneho odpadu je v obci zabezpečený firmou: FCC Slovensko, s. r. o., a to dva krát mesačne. V obci sa nachádza zberný dvor, kde je možné vyviezť biologicky rozložiteľný odpad - odpad rastlinného pôvodu najmä zo záhrad a to tráva, kvety, lístie a konáre, elektroodpad a pneumatiky. Obec separuje odpad – plasty, papier, sklo.

I napriek tomu, že každá domácnosť má svoju nádobu na odpad a v osade je veľkokapacitný kontajner, v obci vznikajú čierne skládky, jednak v záhradách spoločných dvorov rómskej komunity, jednak za spomínanou osadou.

Obec má autobusové spojenie smer Malacky a Senica, vlakové spojenie smer Kúty a Trnava. Obyvatelia z komunity najčastejšie chodia do blízkeho mesta Šaštín-Stráže, kde sú možnosti nákupu, kultúrneho vyžitia, rekreácie, ale žiaľ aj automaty a herne.

V obci a priľahlých obciach je málo pracovných príležitostí. V Kuklove poskytuje zamestnanie okrem Predajne COOP Jednoty, s. d. len jedna firma a to ESOPLAST SK s .r. o., ktorá sa zaoberá výrobou plastových okien. V susednom mestečku Šaštín Stráže je viacero zamestnávateľov, ide prevažne o prevádzky občerstvenia a predajní, jednak potravín, jednak rôzneho tovaru.

Vzdelávanie na nižšom stupni zabezpečuje Základná škola Kuklov, pre vyšší stupeň je vytvorený školský obvod v susednej obci Borský Svätý Jur.

V obci je jedna predajňa potravín, obyvatelia chodia za nákupmi prevažne do susedného mestečka Šaštín Stráže.

Základnú lekársku starostlivosť poskytuje lekárka v obci Borský Svätý Jur alebo v mestečku Šaštín Stráže.

Za účelom sociálneho zabezpečenia (ÚPSVaR SR) obyvatelia obce dochádzajú do mestečka Šaštín Stráže.

V obci je rímskokatolícky kostol a obecný cintorín.

3.3 Inštitúcie

Komunitné centrum Kuklov intenzívne spolupracuje s viacerými inštitúciami ako sú Obecný úrad Kuklov, Úrad práce sociálnych vecí a rodiny Šaštín Stráže – vo veci poradenstva v oblasti oddĺženia a sociálnych dávok. KC Kuklov spolupracuje so Základnou školou Kuklov - riešenia problémov v oblasti prípravy na školské vyučovanie, plnenia pravidelnej školskej dochádzky, zanedbávania zdravotnej starostlivosti u detí a pod. Tak isto je v kontakte so Základnou školou v Borskom Svätom Jure, ktorú navštevujú deti od štvrtého ročníka vzdelávania.

3.4 Neformálna sociálna štruktúra

Komunita MRK v obci nie je koncentrovaná v jednej časti, časť je integrovaná medzi majoritou, časť žije v segregovanej osade mimo zastavaného územia obce. Majorita s minoritou má pomerne dobré susedské vzťahy. Komunita nemá voleného zástupcu v orgánoch miestnej samosprávy. Väčšina ich nepracuje, niektorí pracujú len príležitostne. V niektorých bytov je dodržiavaná hygiena, majú tečúcu vodu, starajú sa o svoj domov. V osade ale i celkovo v dedine panuje úžera. Tzv. „dohadzovači práce“ fungujú ako úžerníci, ktorí používajú svoje vlastné auto na prepravu ľudí do práce, z ich zárobku im zoberú polovicu pre seba. S nezamestnanosťou vo veľkej miere súvisí zle dopravné spojenie. Veľa Rómov je zadlžená, je proti nim vedené exekučné konanie. A toto je hlavný dôvod, prečo sa nechcú oficiálne zamestnať. Rómovia navonok tvoria súdržnú komunitu, ale v skutočnosti majú medzi sebou veľa sporov. Nemajú svojho vajdu, ktorého by si vážili a rešpektovali by ho.

3.5 Informácia o životnom štýle

Pozorovaním komunity sme zistili, že životný štýl obyvateľov MRK je odlišný od štýlu majoritnej časti obyvateľstva. Ich zvyklosti a hodnoty sa značne líšia od majoritného obyvateľstva. K nesprávne životnému štýlu patrí aj konzumácia nezdravých jedál, absencia

pracovných návykov, schopnosti zadelenia finančných prostriedkov a starostlivosti o maloletých. Tento stav je zapríčinený tradičnými zvyklosťami a najmä finančnou negramotnosťou. Sami obyvatelia MRK sú so svojim statusom nespokojní ale sami nie sú schopní na aktivizáciu a zvládnutie bežných životných situácií. Charakteristické pre komunitu je nízka životná úroveň, generačná chudoba, nezamestnanosť, odkázanosť na sociálne dávky, nízka starostlivosť o zdravie a iné. Dlhodobá nezamestnanosť je skôr spôsobená nepostačujúcou kvalifikáciou, nedostatočným dopravným spojením v obci. Problém pri zamestnávaní sa je aj absencia pracovných návykov

3.6 Potreby, problémy, sny

Počas mapovania sme pozorovali a pomenovali viacero veľké problémov.

Asi najväčším problémom, ktorý trápí nielen obyvateľov osady, kde Rómovia žijú, ale aj vedenie obce je prístupová cesta do osady a odvodnenie areálu. Osada je pod úrovňou okolitého terénu. V čase intenzívnych dažďov je osada doslova utopená, pretože je situovaná pod úrovňou terénu prístupovej cesty. Bytové domy, ktoré tam postavené pred pätnástimi rokmi sa znehodnocujú, pretože sú nasiaknuté vodou.

Obec sa borí s ďalším veľkým problémom a to je odpad. V obci sa vytvárajú čierne skládky, jednak v záhradách domov, jednak v osade, kde žije MRK. Povedomie o triedení odpadu je malé.

Sociálna situácia obyvateľov lokalít je nepriaznivá. Z výsledkov mapovania vyplynulo, že by chceli dosiahnuť pozitívne zmeny týkajúce sa ich sociálnej situácie, chceli by zarábať gviac, zabezpečiť si lepšie bývanie a lepšie podmienky pre seba a svoje rodiny. K dosiahnutiu požadovaných zmien uviedli potrebu zvýšenia vzdelanostnej úrovne a uplatnenie sa na trhu práce. Za vysokou mierou nezamestnanosti stojí v značnej miere zle dopravné spojenie

S nezamestnanosťou súvisí aj výskyt sociálno-patologických javov. Nedostatok práce sa rovná veľkému množstvu voľného času. Hlavne mladí svoj čas nevyužívajú zmysluplne. Nevenujú sa športu, nemajú žiadne koníčky, nudia sa a s tým prichádzajú rôzne sociálno-patologické javy ako sú závislosti a hazardné hry.

3.7 Ciele a úlohy komunitného centra

Komunitné centrum Kuklov predstavuje otvorený priestor na stretávanie sa ľudí. Jeho úlohou je spájať, ponúkať priestor, vítať možnosti a aktivitu miestnych ľudí. Poskytuje bezpečný priestor pre stretávanie sa a rozvoj celej komunity a jeho činnosť môže mať mnoho foriem, ktoré sa odvíjajú od toho, čo je pre komunitu dôležité a aké sú jej konkrétne potreby. Výkon služieb v komunitnom centre sa riadi zákonom č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sociálnych službách“).

Medzi ciele komunitného centra v Kuklove patrí :

- aktivizácia, zvyšovanie sociálnych zručností, kompetencií a podpora sociálnej mobility,
- prevencia sociálno-patologických javov,
- podpora komunitného rozvoja, budovania celej komunity v obci,
- podpora záujmovej činnosti a zmysluplného trávenia voľného času,
- poskytovanie vzdelávacích aktivít pre deti , mládež a dospelých, podpora záujmových činností,
- podpora iniciatív a aktívneho prístupu obyvateľov vylúčenej MRK k problematike ochrany životného prostredia, ochrane zdravia a zdravého životného štýlu,
- poskytovanie sociálneho poradenstva, ochrana práv a právom chránených záujmov klientov,
- poskytovanie služieb pre potreby jednotlivca a skupiny, rodiny a podpora ich vzájomnej interakcie,
- prevencia sociálnej inklúzie.

Poslaním KC Kuklov je poskytovanie komplexných odborných činností a aktivít, ktoré prispievajú k sociálnemu začleneniu sociálne vylúčených osôb, a to, ako na individuálnej, tak aj na lokálnej úrovni. Pod sociálnym začleňovaním sa rozumie sprístupňovanie takých príležitostí a možností, ktoré sociálne vylúčeným jednotlivcom a rodinám napomôžu plne sa zapojiť do ekonomického, sociálneho a kultúrneho života v danej lokalite i v celej spoločnosti.

Dôležitá je integrácia obyvateľstva obce do súdržného celku, akceptujúceho navzájom osobitosti a rozdiely z dôvodu pohlavia, rasového pôvodu, národnostného alebo etnického pôvodu, náboženského vyznania, fyzickej osoby bez náboženského vyznania, alebo na základe zdravotného postihnutia.

Komunitné centrum sa taktiež zameriava na systematickú prácu s deťmi a mládežou, na spoluprácu s rodičmi a pedagógmi, prostredníctvom vzdelávacích a voľnočasových aktivít a komunitnej rehabilitácie. Vede klientov k svojpomoci a samostatnosti, predchádza krízovým situáciám, sociálno-patologickým javom a rizikovému správaniu.

Cieľom KC Kuklov by mala byť výchova a vzdelávanie komunity obce pri budovaní tolerancie k odlišnosti a úcte k dodržiavaniu zákonov, všeobecne záväzných predpisov obce a spoločenských a etických noriem tolerovaných spoločnosťou.

3.8 Doplníte, čo vám chýba

Chýba nám terénna práca s Rómami, najmä mäkké, vysvetľujúce formy. Treba zvýšiť povedomie o dôležitosti práce ,aby si uvedomili, že robiť načierno znamená živorenie v dôchodku a absenciu zdravotného poistenia, že nedávať deti do školy neznamená len pokutu, ale najmä stratu nádeje, že sa deti budú mať lepšie.

4. Akčný plán

Potreba/problém : Odvodnenie priestoru Kolónka, nelegálna skládka za Kolónkou

Zámer: Vytvorenie bezpečného a suchého životného priestoru obyvateľov osady Kolónka, ochrana pred povodňami a nánosmi blata počas daždivého počasia, vytvorenie čistého priestoru pre život a zvyšovanie úrovne kvality života. Motivácia k trvalo udržateľnému životnému prostrediu v komunite.

Cieľ: Postupná likvidácia skládky odpadu v Kolónke, odvodnenie Kolónky, skrášlenie spoločného vonkajšieho priestoru, skvalitnenie života obyvateľov.

Čiastkový cieľ 1: Odstránenie prekážok toku Starej Myjavy – jej kanála, ktorý tečie z osady
Kolónka

Zodpovedná osoba: obec Kuklov

Termín: apríl/máj 2024

Indikátory: plynulý tok rieky Stará Myjava

Čiastkový cieľ 2 : Zabezpečenie veľkokapacitných kontajnerov na vytriedenie odpadu
v Kolónke

Zodpovedná osoba : Obec Kuklov

Termín : podľa voľného termínu poskytovateľa služby

Indikátory: kontajnery osadené na mieste Kolónka

Čiastkový cieľ 3: Zabezpečenie pracovnej skupiny spomedzi obyvateľov komunity, ktorá by
bola ochotná participovať na výkopových prácach/prípadne sa inak
spolupodieľať na dosiahnutí cieľa.

Zodpovedná osoba: lídri komunity – Mikuláš Daniel, Radovan Baláž, Zdenko Daniel

Termín : koniec mája 2024 (najbližšie zasadnutie komunitnej rady)

Indikátory: vytvorená pracovná skupina

Čiastkový cieľ 4 : V prípade nezáujmu o manuálnu prácu pri výkope – vyzbieranie
dobrovoľného príspevku na bager vo výške 10 EUR na rodinu

Zodpovedná osoba – lídri komunity: Mikuláš Daniel, Radovan Baláž, Zdenko Daniel

Termín: jún 2024

Indikátory: zdroje na zaplatenie bagra zabezpečené od obyvateľov Kolónky

Čiastkový cieľ 5: Zasadnutie komunitnej rady – kontrola plnenia úloh z predchádzajúceho
zasadnutia

Termín: máj 2024

Zodpovedná osoba : Komunitné centrum

Indikátory: komunitná rada, úlohy splnené, vymedzenie ďalších úloh

Čiastkový cieľ 6: Organizovanie triedenia odpadu/varenie gul'ášu v osade Kolónka
Zodpovedná osoba : Komunitné centrum v spolupráci s lídrami a ostatnými členmi komunity
Termín: podľa pristavenia kontajnerov a priaznivého počasia (jún 2024)
Indikátory: Triedenie odpadu v Kolónke sa začalo v spolupráci so všetkými obyvateľmi

Čiastkový cieľ 7: Odstránenie prekážok odpadu a nánosov blata v priepuste popod cestu vedľa osady Kolónka
Zodpovedná osoba: obec Kuklov (spolupráca so Slovenskou správou ciest) obyvatelia Komunity
Termín: máj – jún 2024
Indikátory: priepust pod cestou priechodný – spolupráca

Čiastkový cieľ 8: Vykopanie kanálov a osadenie drenáží v osade Kolónka
Zodpovedná osoba: členovia komunity, lídri v spolupráci s obcou Kuklov
Termín: júl – august 2024
Indikátory: Drenážne kanály funkčné, Kolónka odvodnená

Čiastkový cieľ 9: Naplnenie zámeru : oslava
Zodpovedná osoba: všetci zúčastnení
Termín: druhá polovica roka 2024
Indikátory: všeobecná spokojnosť

4.1. Monitorovanie plnenia cieľov

Monitorovanie naplňania cieľov bude prebiehať kvalitatívne aj kvantitatívne.

Kvalitatívne – naplňanie cieľov bude prebiehať prostredníctvom rozhovorov a sedení so zainteresovanými - členovia Komunitnej rady, obyvatelia lokality, obec a dobrovoľníci. Pracovníci KC budú zaznamenávať naplňanie cieľov prostredníctvom vedenia záznamov zo stretnutí / rozhovorov, kde bude zachytená spätná väzba ohľadom úrovne naplnenia cieľov – silné a slabé stránky. Zároveň budú evidovať relevantné návrhy a následne ich zakomponovať do praxe.

Kvantitatívne – naplňanie cieľov bude prebiehať prostredníctvom nasledovných indikátorov:

- počet účastníkov na aktivitách
- množstvo vyzbieraného odpadu z daných lokalít.

Monitorovanie bude prebiehať priebežne a na konci projektu. Hodnotiť ich budú zamestnanci KC, ktorých prijmemo vo výberovom konaní.

Hodnotením zistíme nakoľko boli splnené úlohy a ciele, ktorý z cieľov sa nepodarilo naplniť a na čo sa zamerať v nasledujúcom realizačnom období.

5. Záver

Plán činnosti komunitného centra je dokument, ktorý prispieva k sociálnemu začleňovaniu vylúčených osôb či už individuálnej alebo lokálnej úrovni a hľadá vhodné formy a programy na riešenie zistených sociálnych problémov. Zároveň bude možné sledovať zmeny v pláne činnosti centra a odhadnúť tak zmenu potrieb v komunite, ktoré reflektujú zmeny podmienok v komunite. Tento dokument bol vytvorený na základe mapovania potrieb MRK v Kuklove, ktorý prebieha priebežne a tím pracovníkov KC neustále dopĺňa a aktualizuje tieto informácie. Krátkodobé potreby komunity sa častokrát menia, záleží to od aktuálnej krízovej situácie klienta v danom období.

6. Použitá literatúra

https://ia.gov.sk/wp-content/uploads/2022/08/MODEL-KOMUNITNEJ-PRACE-2020_finalna-verzia.pdf?csrt=2850823720101548466

Zákon o sociálnych službách č. 448/2008 Z .z. § 2 odst. 2